

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO NR. X-493 2, 11, 14, 18, 21, 23, 26, 28, 35 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 28¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija, 2026 m. kovo 25 d., Nr. 3	<p>7 straipsnis. 26 straipsnio pakeitimas. Dalis teikusių pasiūlymus skyrių siūlo dar kartą apsvarstyti ir išdiskutuoti šią įstatymo pakeitimo nuostatą: Socialinis darbas – reglamentuojama profesija. Tad pakeitimas prieštarauja Europos parlamento ir tarybos direktyvai 2005/36/EB (2005 m. rugsėjo 7 d.) „Dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo“. Pagal Direktyvą profesija laikoma reglamentuojama, jei ją leidžiama vykdyti tik turint profesinę kvalifikaciją. Siūlomas pakeitimas sukuria situaciją, kai nacionalinėje teisėje dirbti reglamentuojamą profesiją leidžiama neturint profesinės kvalifikacijos, kaip ji apibrėžta Direktyvoje.</p> <p>Pakeitimas prieštarauja ir Socialinių paslaugų sektoriaus profesiniam standartui. Pagal jį, asmenys gali dirbti socialiniais darbuotojais įvairiose socialines paslaugas teikiančiose organizacijose, įgiję kvalifikaciją.</p> <p>Kai kurių skyrių pateikti argumentai, nepritariantys šios įstatymo nuostatos įgyvendinimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • darbas (ypač socialinis darbas su šeimomis) yra jautrus ir sudėtingas, apimantis vaikų gerovės užtikrinimą ir krizinių situacijų valdymą, todėl būtinos pilnai suformuotos profesinės kompetencijos; • studijų dar nebaigę asmenys, net ir sukaukę dalį kreditų, gali neturėti pakankamų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių savarankiškam darbui; • kyla rizika paslaugų kokybei ir paslaugų gavėjų saugumui (pvz. asmuo gali netinkamai įvertinti šeimos situaciją, nepastebėti smurto ar vaiko nepriežiūros požymių, priimti neteislingus sprendimus krizinėse situacijose, netaikyti tinkamų pagalbos metodų, nesugebėti laiku įtraukti kitų specialistų ar institucijų ir pan.); 	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūloma nuostata nepažeidžia Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB, kadangi naujai siūloma nuostata nustato laikinas ir reglamentuotas sąlygas, leidžiančias asmeniui laikinai dirbti socialiniu darbuotoju tik tuo atveju, kai yra aiškiai apibrėžti kvalifikacijos įgijimo, kontrolės ir atsakomybės mechanizmai. Taip pat siūloma nuostata nesuteikia galimybės nuolat dirbti socialiniu darbuotoju. Šis teisinis reglamentavimas suteikia teisę asmeniui, studijuojančiam aukštosios mokyklos (kolegijos ar universiteto) socialinio darbo studijų programoje ir įgijusiam ne mažiau kaip 150 socialinio darbo studijų programos kreditų, iš kurių ne mažiau kaip 90 modulio (dalyko), suteikiančio socialinio darbuotojo profesines kompetencijas, kreditų, laikinai dirbti socialiniu darbuotoju. Pabrėžtina, kad asmuo į šias pareigas galėtų būti priimtas tik vieną kartą ir per 3 metus nuo darbo socialiniu darbuotoju pradžios, privalėtų įgyti Socialinių paslaugų įstatyme 26 straipsnio 6 dalies 1 punkte numatytą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Tam, kad darbdavys būtų užtikrintas, jog asmuo tebesimoko, prieš pradedant dirbti socialiniu darbuotoju asmuo turi pateikti</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • neužtikrinamas vienodas specialistų kvalifikacijos lygis visoje socialinių paslaugų sistemoje; • tokia nuostata gali mažinti socialinio darbo profesijos prestižą ir pasitikėjimą specialistais; • sudaromos prielaidos piktnaudžiavimui pažymėjimu ir neaiški jo išdavimo bei kontrolės tvarka (Ar įstatymo projekte numatytas pažymėjimo išdavimas tik vieną kartą yra pakankamai aiškiai ir praktiškai sureguliuotas, kad būtų išvengta piktnaudžiavimo, kai asmuo, pasibaigus 3 metų galiojimo laikotarpiui, galėtų pakartotinai kreiptis į aukštąją mokyklą dėl tokio pat pažymėjimo išdavimo ir įsidarbinti kitoje socialinių paslaugų įstaigoje? Taip pat, ar šis vienkartinio pažymėjimo išdavimo mechanizmas yra suderintas su aukštosiomis mokyklomis ir ar numatyta kontrolės tvarka, užtikrinanti, kad pažymėjimas nebūtų išduodamas pakartotinai? • abejotina, ar dieninėse studijose studijuojantis asmuo galės tinkamai derinti studijas ir socialinį darbą, užtikrindamas reikiamą darbo kokybę; • gali trūkti nuoseklumo ir tęstinumo teikiant paslaugas, jei darbuotojai dažnai keičiasi ar dirba laikinai. 	<p>dalines studijas patvirtinantį aukštosios mokyklos išduotą pažymėjimą, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išduotą pažymą apie ankstesnius darbo laikotarpius ir pareigas bei laisvos formos rašytinį patvirtinimą, kad asmuo šia teise anksčiau nesinaudojo.</p>
	<p>2 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas. Savivaldybės turėtų būti nustačiusios aiškias ir detalias sąlygas, kada bendrąsias socialines paslaugas ar socialinę priežiūrą veiksmingiau organizuoti piniginės išmokos forma. Taip pat turėtų būti apibrėžti konkretūs kriterijai pagal skirtingas socialinių paslaugų rūšis, įvertinant paslaugos pobūdį, asmens socialinius poreikius, gyvenimo sąlygas, paslaugų prieinamumą konkrečioje vietovėje bei galimą riziką, kad piniginė išmoka gali būti panaudota ne pagal paskirtį. Tokios sąlygos galėtų apimti atvejus, kai dėl paslaugų trūkumo ar organizacinių priežasčių nėra galimybių laiku suteikti reikiamos pagalbos paslaugos forma, kai asmuo ar šeima turi galimybę savarankiškai organizuoti pagalbą, taip pat situacijas, kai priežiūrą faktiškai teikia šeimos nariai ar artimieji, pavyzdžiui, slaugantys ar prižiūrintys neįgalų ar senyvo amžiaus asmenį. Kartu tikslinga diferencijuoti socialines paslaugas pagal jų pobūdį ir nustatyti, kurių paslaugų atveju socialinę priežiūrą būtų galima organizuoti piniginės išmokos forma, o kurių – ne. Tam tikros paslaugos dėl savo</p>	<p>Neatsižvelgta. Socialinių paslaugų įstatymo 11 straipsnio (Projekte 11 straipsnio 1 dalies) nuostatomis nenustatomas naujas teisinis reguliavimas. Savivaldybės, vykdydamos savarankiškąją funkciją, nustato tvarką ir atvejus – kada bendrąsias socialines paslaugas ir socialinę priežiūrą asmeniui (šeimai) veiksmingiau organizuoti piniginės išmokos forma. Kiekvienos savivaldybės taryba pagalbos pinigų mokėjimo savivaldybės gyventojams asmeniui (šeimai) atvejus nustato mokėjimo už tam tikrų rūšių socialines paslaugas tvarkos apraše. Net ir skiriant pagalbos pinigus asmeniui (šeimai) privalu vadovautis Socialinių paslaugų įstatyme įtvirtintais socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principais. Be to,</p>

	<p>specifikos turėtų būti teikiamos tik tiesiogiai, nes jų organizavimas pinigais galimai neužtikrintų paslaugos tikslo pasiekimo ar tinkamo lėšų panaudojimo. Pavyzdžiui, <i>laikino apnakvindinimo</i> paslaugos esmė yra suteikti asmeniui saugią nakvynės vietą ir būtiną pagalbą krizės situacijoje, todėl šios paslaugos teikimas piniginės išmokos forma galimai neužtikrintų, kad asmuo faktiškai pasinaudos nakvynės paslauga (<i>ypač atvejais, kai paslaugą gauna smurto artimoje aplinkoje grėsmę keliantys asmenys</i>). Tokiais atvejais svarbu įvertinti ir tai, kaip būtų užtikrinama, kad asmeniui skirtos lėšos būtų panaudotos pagal paskirtį. Kita vertus, kai kurių paslaugų, pavyzdžiui, <i>pagalbos į namus</i>, atveju galėtų būti svarstoma galimybė jas organizuoti piniginės išmokos forma, tačiau tam turėtų būti aiškiai apibrėžtos sąlygos ir kriterijai. Vertinant tokią galimybę reikėtų atsižvelgti ir į tai, kad daugeliui asmenų, kuriems reikalinga tokio pobūdžio pagalba, jau yra nustatytas individualios pagalbos poreikis ir asmuo gauna tikslines išmokas, todėl svarbu užtikrinti, kad socialinės priežiūros organizavimas pinigais būtų pagrįstas ir nesidubliuotų su jau skiriamomis išmokomis. Reikėtų aiškiai nustatyti, už kiek ir kokių socialinių paslaugų asmuo ar šeima galėtų gauti piniginę išmoką, nes praktikoje asmeniui (šeimai) gali būti skiriamos kelios skirtingos socialinės priežiūros paslaugos.</p>	<p>socialinių paslaugų teikimo sprendimai turi būti priimami kartu su socialinių paslaugų gavėjais ir (ar) jų atstovais, o asmeniui (šeimai) turi būti skiriamos ir teikiamos tokios socialinės paslaugos, kurios atitinka asmeniui (šeimai) nustatytus poreikius ir interesus.</p>
	<p>Prašytina papildomai įvertinti Projekto 6 straipsnio 3 dalimi teikiamo siūlymo „<i>nuolatinis globotojas turi būti vieninteliu to paties namų ūkio nariu, vykdančiu nuolatinio globotojo veiklą</i>“ proporcingumą ir praktinį įgyvendinamumą. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad gali praktikoje susiklostyti situacijų, kai grupė viename būste gyvenančių fizinių asmenų nebūtinai bus susieti šeimos santykiais.</p>	<p>Neatsižvelgta. Nepriklausomai nuo to, kiek viename būste bus gyvenančių fizinių asmenų - šeimos (ar kitais) santykiais susietų, tik vienas namų ūkio asmuo galės būti nuolatiniu globotoju. Taip užtikrinant šio instituto siekiamus tikslus ir teikiamos priežiūros kokybę, išlaikant pagrindinį tikslą, kad nuolatinis globotojas gali prižiūrėti tik vieną vaiką ar jų grupę, jeigu neišskiriami broliai ir seserys arba prižiūrimas vienas iš nepilnamečių tėvų su vaiku (vaisiais) bei išvengti situacijų, kai keli to paties namų ūkio nariai vykdytų nuolatinio globotojo funkcijas vienu metu.</p>

<p>Lietuvos savivaldybių asociacija, 2026 m. kovo 26 d., Nr. SD-2026/178</p>	<p>Dėl projekto 14 str. Savivaldybės pažymi, kad nepitaria 14 str. 3 dalies papildymui. Mero pareiga organizuoti ir užtikrinti profesinės kompetencijos tobulinimą neprideda naujo turinio, o tik pakartoja tą pačią pareigą kitais žodžiais. Dviejų tapačios reikšmės veiksmų įtvirtinimas vienoje nuostatoje prieštarauja teisėkūros aiškumo principui ir gali lemti skirtingą nuostatos aiškinimą. Todėl pakartotinai siūlome šią nuostatą išbraukti kaip perteklinę, nes Vietos savivaldos įstatymo 27 str. 27 p. apibrėžta, kad meras organizuoja tarybos narių, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūlomas teisinis reguliavimas yra sisteminis ir suderintas su galiojančiomis keičiamo įstatymo nuostatomis. Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 27 punkte nustatyta, kad meras organizuoja savivaldybės tarybos narių, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimą. Keičiamu Socialinių paslaugų įstatymu siūloma konkretizuoja šios bendrosios funkcijos įgyvendinimo sritį, sudarant teises prielaidas organizuoti mokymus tiems savivaldybės valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį (toliau – darbuotojai), kurie vykdo specifines socialinių paslaugų teikimo organizavimo funkcijas.</p> <p>Tuo pačiu tokiu būdu sudaromos teisinės prielaidos šiems darbuotojams dalyvauti socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atrinkto juridinio asmens ar kitos organizacijos vykdomuose mokymuose. Darbuotojams dalyvaujant mokymuose nereikėtų mokėti papildomai, kadangi mokymai būtų finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų, o dalyvavimas juose būtų laikomas su darbo funkcijomis susijusiu profesinės kvalifikacijos tobulinimu.</p> <p>Siūlomas reguliavimas išlaiko proporcingumo principą – kompetencijų tobulinimas siejamas su paties darbuotojo profesiniu suinteresuotumu ir poreikiu, todėl nenustatomas privalomas konkretus kvalifikacijos tobulinimo valandų skaičius, išvengiant perteklinio administracinio reguliavimo ir užtikrinant lankstumą.</p>
--	--	---

	<p>Dėl SPI 14 straipsnio 2 dalies 2 punktu pakeitimo – Savivaldybės taryba tvirtindama biudžetą tuo pačiu priima sprendimą dėl lėšų socialinių paslaugų organizavimui skyrimo, t. y., numatomos lėšos darbuotojų, kurie vykdo socialinių paslaugų teikimo organizavimą, darbo užmokesčiui, kompiuterinei technikai, kanceliarinėms priemonėms ir kt., todėl manome, kad toks <i>pakeitimas perteklinis</i>.</p>	<p>Neatsižvelgta. Įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 2 punkto tikslinimu siekiama aiškiai įtvirtinti, kad savivaldybės taryba skiria lėšas ne tik socialinių paslaugų teikimui, bet ir organizavimui. Dabartinė nuostata to aiškiai neapibrėžia, todėl siūlomas pakeitimas didina teisinį aiškumą, užtikrina nuoseklų nuostatos taikymą ir padeda išvengti neapibrėžtumo, ar finansavimas apima tik socialinių paslaugų teikimą, ar ir jų organizavimą. Be to, šios nuostatos tikslinimas sudarys prielaidas efektyviau įgyvendinti savivaldybėms priskirtą savarankiškąją funkciją – socialinių paslaugų teikimo užtikrinimą, jas planuojant ir organizuojant.</p>
	<p>Dėl SPI įstatymo papildymo 14 straipsnio 3 dalies 4 punktu ir 28¹ straipsniu: manytina, jog reikalavimas užtikrinti savivaldybės valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, vykdančių socialinių paslaugų teikimo organizavimą, profesinės kompetencijos tobulinimą per SADM atrinktą juridinį asmenį, <i>yra perteklinis ir neaišku kaip suderinimas</i> su Valstybės tarnybos įstatymo 38 straipsniu, t. y., pagal šiuo metu siūlomą formuluotę, kiekvienas darbuotojas/ valstybės tarnautojas pagal SADM ministro patvirtintą tvarką, jų atrinktoje įstaigoje privalės kelti profesinę kompetenciją, nors galimai jis neteiks tokių paslaugų (pvz. duomenų analitikos, kurios galimai reiktų prognozuojant socialinių paslaugų plėtrą, finansus, paslaugų gavėjų socialiniu pokyčius ir pan.), toks privalomas kompetencijos tobulinimas galimai neatlieps realaus poreikio kompetencijos tobulinimui. Taip pat aiškinamajame rašte, neįvertinta kiek galimai padidėtų finansinė našta savivaldybei dėl savivaldybės darbuotojų/valstybės tarnautojų kompetencijos tobulinimo 2027 m.</p>	<p>Neatsižvelgta. Įstatymo projekte siūloma aiškiai nustatyti kokias funkcijas vykdančys darbuotojai galės dalyvauti mokymuose – „valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį, vykdančys socialinių paslaugų teikimo organizavimą“. Siūlomas reguliavimas išlaiko proporcingumo principą – kompetencijų tobulinimas siejamas su paties darbuotojo profesiniu suinteresuotumu ir poreikiu, todėl nenustatomas privalomas konkretus kvalifikacijos tobulinimo valandų skaičius, išvengiant perteklinio administracinio reguliavimo ir užtikrinant lankstumą.</p>
	<p>Papildomai siūlome koreguoti SPI 14 straipsnio 5 dalies 4 punktą, kuriame pažymima, kad savivaldybės administracija viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka perka socialines paslaugas</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Siūloma atsisakyti nuostatos, įpareigojančios savivaldybių administracijas visais atvejais socialines paslaugas organizuoti viešųjų</p>

	<p>savivaldybės teritorijos gyventojams. Siūloma Įstatymo 14 straipsnio 5 dalies 4 punktą formuluojant taip: „viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka perka socialines paslaugas savivaldybės teritorijos gyventojams arba organizuoja socialinių paslaugų teikimą sudarant vienodas sąlygas jas teikti visiems paslaugų teikėjams, kurie savivaldybės nustatyta tvarka turi pakankamus pajėgumus jas teikti“. Šis pakeitimas yra būtinas, nes organizuojant viešuosius pirkimus socialinėms paslaugoms teikti, savivaldybės susiduria su sunkumais, nes kaip pvz. teikiant transporto paslaugas dializuojamiems asmenims, kuriems paslauga būtina skubiai, o viešųjų pirkimų procedūros užtrunka iki 3 mėnesių, asmeniui nėra galimybės laiku suteikti paslaugos, ir, kad teisės aktų pakeitimai įsigalioja per kelias dienas nuo jų užregistravimo. Išsamų paaiškinimą dėl šio straipsnio koregavimo esame siuntę 2025 m. rugsėjo 29 d. raštu Nr. (33.194 E) R-3551 „Dėl socialinių paslaugų įstatymo koregavimo“.</p>	<p>pirkimų būdu. Viešųjų pirkimų atlikimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, kuris būtų taikomas tais atvejais, kai organizuojami pirkimai patenka į jo reguliavimo sritį. Kai kurioms paslaugoms, pvz., transporto paslaugoms dializuojamiems asmenims, paslaugų teikėjai gali būti atrenkami savivaldybės nustatyta tvarka, o apmokėjimas vykdomas tiesiogiai. Tokiais atvejais Viešųjų pirkimų procedūros netaikomos, tačiau savivaldybėms suteikiama galimybė organizuoti socialines paslaugas įvairiais teisėtais modeliais, atsižvelgiant į jų pobūdį ir Europos Sąjungos teisės principus. Tai reiškia, kad savivaldybės pačios nustatys reikalavimus paslaugų teikėjams ir vertins jų pajėgumus, siekiant užtikrinti kokybiškų paslaugų teikimą tos savivaldybės gyventojams.</p>
--	--	---

	<p>Dėl 11 straipsnio 1 dalies 2 punkto – pagalbos pinigų mokėtojo apibrėžtis. Siūlome patikslinti formuluotę, nes nėra pakankamai aiškiai apibrėžta, ką konkrečiai reiškia terminas <...> <i>nustatytas be tėvų globos likęs vaikas</i> <...>. Siekiant išvengti skirtingo nuostatos aiškinimo ir taikymo praktikoje, siūlytina patikslinti nuostatą, aiškiai nurodant, ar turima omenyje savivaldybė, kurioje vaikui nustatyta globa (rūpyba), ar kita teisinė ar faktinė aplinkybė, susijusi su vaiko statuso nustatymu. Toks patikslinimas prisidėtų prie vienodo teisės normos taikymo savivaldybėse.</p> <p>Siūloma formuluotė: jei teisingai suprantame, kad pagalbos pinigai, pagal Projekto punktą, bus mokami pagal vaiko gyvenamąją vietą iki globos nustatymo (nes po globos nustatymo vaikas gali gyventi globėjų šeimoje iš kitos savivaldybės ir ten deklaruos vietą), tai formuluotė tinkamesnė būtų „...<i>pagalbos pinigus moka ta savivaldybės administracija, kurios teritorijoje veikiančią Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą Vaiko teisių apsaugos skyrius priėmė sprendimą dėl vaiko globos (rūpybos) nustatymo.</i>“.</p>	<p>Neatsižvelgta. Siūlymas negalėtų būti įgyvendintas, nes praktikoje sprendimą dėl vaiko globos (rūpybos) nustatymo nebūtinai priims toje savivaldybėje veikiančią Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą Vaiko teisių apsaugos skyrius. Tikėtina, kad dažnu atveju tokį sprendimą priims Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą Vaiko teisių apsaugos skyrių apskričių vadovai. Pagalbos pinigus mokės tos savivaldybės, kurioje nustatytas be tėvų globos likęs vaikas, administracija, nepriklausomai nuo to, net jei jam globa (rūpyba) bus nustatyta kitoje savivaldybėje.</p>
	<p>Dėl įstatymo papildymo 14 straipsnio 3 dalies 4 punktu. Siūlome Įstatymo projekto 14 straipsnio 3 dalį papildyti nuostata, nustatančia minimalų metinį mokymų valandų skaičių darbuotojams, vykdančioms socialinių paslaugų teikimo organizavimo funkcijas.</p> <p>Pagrindimas: nėra aišku, ar darbuotojai, įskaitant valstybės tarnautojus, taip pat patenka į Socialinių paslaugų įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 1 punkto taikymo sritį, pagal kurią socialinių paslaugų įstaigų darbuotojai turi kasmet tobulinti kvalifikaciją ne mažiau kaip 16 akademinių valandų. Aiškos ir tiesioginės nuostatos nebuvimas gali lemti skirtingą reguliavimo aiškinimą savivaldybėse. Papildymas leistų užtikrinti vienodą minimalų kvalifikacijos tobulinimo standartą visoms savivaldybėms, sudarytų teisinę prielaidą planuoti reikalingus asignavimus metiniame savivaldybės biudžete bei kryptingai stiprintų darbuotojų kompetencijas, būtinas tinkamam socialinių paslaugų organizavimo funkcijų vykdymui.</p>	<p>Neatsižvelgta. Siūlomas reguliavimas išlaiko proporcingumo principą – kompetencijų tobulinimas siejamas su paties darbuotojo profesiniu suinteresuotumu ir poreikiu, todėl nenustatomas privalomas konkretus kvalifikacijos tobulinimo valandų skaičius, išvengiant perteklinio administracinio reguliavimo ir užtikrinant lankstumą.</p>

	<p>Dėl 14 straipsnio 3 dalies 4 punkto. Formuluoję nėra iki galo aiški ir yra dviprasmiška. Siekiant išvengti dviprasmiško nuostatos aiškinimo, įstatyme turi būti aiškiai nurodyta, kam ši nuostata taikoma ar tik savivaldybėje dirbantiems darbuotojams, vykdančioms socialinių paslaugų organizavimo funkcijas ar ir socialinių paslaugų įstaigose dirbantiems darbuotojams.</p> <p>Siūloma alternatyvi įstatymo formuluoję (labiau atitinkanti savivaldos logiką) - „4) organizuoja savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir vykdančių socialinių paslaugų organizavimo funkcijas, profesinės kompetencijos tobulinimą“. Tokiu atveju aiškiai apibrėžiama darbuotojų grupė, išvengiama interpretacijos, kad meras atsakingas už visų socialinių paslaugų sektoriaus darbuotojų kompetencijos ugdymą, išlaikoma logika tarp socialinių paslaugų planavimo funkcijų ir jas vykdančių specialistų kompetencijų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Socialinių paslaugų įstatymo 14 str. 1 d. numato, kad savivaldybės institucijos atsako už socialinių paslaugų teikimo savivaldybės gyventojams užtikrinimą planuodamos socialines paslaugas, organizuodamos jų teikimą, vertindamos prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugos kokybę. Atitinkamai formuluojęje yra naudojamas „socialinių paslaugų teikimo organizavimas“.</p>
	<p>Dėl 26 straipsnio 6 dalies 3 punkto.</p> <p>STRAIPSNIŲ REDAKCIJA</p> <p>„3) asmuo, studijuojantis aukštosios mokyklos socialinio darbo studijų programoje ir įgijęs ne mažiau kaip 150 socialinio darbo studijų programos kreditų bei turintis tai patvirtinantį aukštosios mokyklos išduotą studijų pažymėjimą. Šis pažymėjimas išduodamas vieną kartą ir galioja 12 mėnesių nuo jo išdavimo datos.“</p> <p>SIŪLYMAS:</p> <p>Numatytas 3 metų pažymėjimo galiojimo terminas yra pernelyg ilgas ir neatitinka studijų logikos bei socialinio darbo profesijos kvalifikacinių reikalavimų. Studentas, įgijęs 150 kreditų, paprastai būna paskutiniame studijų etape, todėl iki studijų baigimo dažniausiai lieka ne daugiau kaip vieni studijų metai. Trijų metų galiojimo laikotarpis sudarytų galimybę asmeniui ilgą laiką dirbti socialiniu darbuotoju net ir nutraukus studijas ar jų nebaigus, kas neatitiktų įstatymo tikslo užtikrinti kvalifikuotų specialistų teikiamų paslaugų kokybę. Be to, toks laikotarpis sudarytų prielaidas piktnaudžiavimui ir faktiškai sukurtų alternatyvų, su studijų baigimu nesusietą kelią dirbti socialiniu darbuotoju. Todėl tikslinga pažymėjimo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>12 mėnesių laikotarpis yra per trumpas, siekiant, jog socialinio darbo studijų programos studentai turėtų galimybę įgyti socialinio darbo aukštąjį išsilavinimą.</p> <p>Dėl pažymėjimo išdavimo ir jo galiojimo termino pastaba neaktuali. Pažymėtina, jog yra atsisakoma 3 metų pažymėjimo išdavimo terminui. Naujai siūlomoje nuostatoje siūloma per 3 metus nuo darbo socialiniu darbuotoju pradžios įgyti Socialinių paslaugų įstatyme 26 straipsnio 6 dalies 1 punkte nurodytą aukštojo mokslo kvalifikaciją.</p>

	<p>galiojimo laiką sutrumpinti, siejant jį su realiu studijų užbaigimo laikotarpiu.</p> <p>PRIVALUMAI:</p> <p>Ši nuostata galėtų padėti spręsti socialinių darbuotojų trūkumo problemą, ypač regionuose ir socialinės globos įstaigose. Studentai, įgiję ne mažiau kaip 150 kreditų, jau būna baigę didžiąją studijų programos dalį, todėl gali pradėti taikyti įgytas žinias praktikoje. Ankstyvas išitraukimas į profesinę veiklą padeda sukaupti patirties ir palengvina perėjimą iš studijų į darbo rinką. Tai taip pat gali didinti socialinio darbo studijų patrauklumą ir mažinti studijų nutraukimo riziką. Be to, toks modelis suteikia įstaigoms lankstesnes galimybes organizuoti darbą ir užtikrinti socialinių paslaugų tęstinumą.</p> <p>GRĖSMĖS:</p> <p>Leidimas dirbti socialiniu darbuotoju dar nebaigus studijų gali silpninti profesinės kvalifikacijos standartą ir mažinti socialinio darbo profesijos prestižą. Socialinis darbas susijęs su pažeidžiamomis visuomenės grupėmis, todėl nepakankamai pasirengusių specialistų įtraukimas gali kelti paslaugų kokybės riziką. Taip pat atsiranda galimybė darbdaviams rinktis pigesnę darbo jėgą, pakeičiant kvalifikuotus specialistus studentais. Neaiškumų gali kilti ir dėl profesinės atsakomybės bei sprendimų priėmimo ribų. Ilgainiui tokia praktika gali silpninti socialinio darbo profesionalizacijos kryptį, kuri daugelyje Europos šalių grindžiama aukštų kvalifikacinių reikalavimų išlaikymu.</p>	
<p>Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, 2026 m. kovo 25 d., Nr. 3-963</p>	<p>Įstatymo projekto Nr. 1 7 straipsniu keičiama Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 (toliau – Įstatymas Nr. X-493) 26 straipsnio 6 dalis papildant ją nauju punktu dėl socialinio darbuotojo profesinės kvalifikacijos įgijimo: „3) asmuo, studijuojantis aukštosios mokyklos socialinio darbo studijų programoje ir įgijęs ne mažiau kaip 150 socialinio darbo studijų programos kreditų bei turintis tai patvirtinantį, aukštosios mokyklos išduotą studijų pažymėjimą. Šis pažymėjimas išduodamas vieną kartą ir galioja 3 metus nuo jo išdavimo datos.“. Įstatymo projekto Nr. 1 aiškinamajame rašte nurodoma, kad „Galiojančiu teisiniu reguliavimu nustatyti reikalavimai asmenims, galintiems dirbti</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Siūloma nuostata patikslinta, atsižvelgiant į išsakytas pastabas, suformuotas apsaugos mechanizmas.</p> <p>Dėl pažymėjimo išdavimo ir jo galiojimo termino pastaba neaktuali. Pažymėtina, jog yra atsisakoma 3 metų pažymėjimo išdavimo terminui. Naujai siūlomoje nuostatoje siūloma per 3 metus nuo darbo socialiniu darbuotoju pradžios įgyti Socialinių</p>

	<p>socialiniu darbuotoju, neatliepia realių darbo rinkos poreikių. Plečiant socialinio darbuotojo reikalavimus išsilavinimui ir (ar) kompetencijai, būtų sudarytos teisinės prielaidos platesniam galimų kandidatų ratui užimti trūkstamas socialinio darbuotojo pareigybes, neprarandant profesinės kompetencijos lygio, nes esminis dėmesys būtų skiriamas įgytoms žinioms. Siekiant suvienodinti sąlygas bei profesinių kompetencijų įgijimo lygį tiek kolegijų, tiek universitetų socialinio darbo studentams bei remiantis diskusijų su socialiniais partneriais, Lietuvos socialinio darbo mokyklų asociacijos atstovais rezultatais, siūloma nustatyti privalomą įgyti 150 socialinio darbo studijų programos kreditų skaičių.“. Taip pat, kartu su Įstatymo projektu pateiktoje nuostatos, ribojančios galimybę užsiimti socialinio darbuotojo veikla, proporcingumo vertinimo išvadoje pateikiami tokie pagrindimai kaip „Atsižvelgiant į socialinio darbuotojo vykdomų funkcijų (pagal Socialinių paslaugų srities darbuotojų pareigybių ir atliekamų funkcijų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. A1-487 (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. rugpjūčio 9 d. įsakymo Nr. A1-528 redakcija)) pobūdį, jų reikšmę bei tikslinių socialinių paslaugų gavėjų grupių specifiką, socialinių paslaugų srities tarpdiscipliniškumą ir siekį užtikrinti kvalifikuotų kandidatų užimti socialinio darbuotojo pareigas skaičiaus padidėjimą, laisvų, trūkstamų darbo vietų skaičiaus sumažėjimą, socialinių paslaugų prieinamumo gerinimą, Socialinių paslaugų įstatymo projekte siūloma praplėsti profesinės kvalifikacijos įgijimo būdus asmenims, norintiems dirbti socialiniu darbuotoju:“. Kita vertus, minėtoje proporcingumo vertinimo išvadoje yra nurodoma, kad „Socialinis darbuotojas yra autonomiška, savarankiška, priežiūros priemonių nereikalaujanti profesija - atitinkamas socialines paslaugas socialinis darbuotojas gali teikti tiek vienas, tiek dirbdamas komandoje, tačiau savo profesinėje veikloje (socialiniame darbe) jis priima individualius sprendimus.“.</p> <p>Sistemiškai įvertinus pateiktą derinti Įstatymo projektą Nr. 1 ir lydimuosius dokumentus, teisės akto projekto rengėjui siūlome įvertinti ir šiuo metu</p>	<p>paslaugų įstatyme 26 straipsnio 6 dalies 1 punkte nurodytą aukštojo mokslo kvalifikaciją.</p>
--	--	--

	<p>įtvirtintus reikalavimus socialiniams darbuotojams, bei jų tarpusavio suderinamumą su siūlomais pakeitimais, atsižvelgiant į tai, kad visi socialiniai darbuotojai vykdo tas pačias funkcijas.</p> <p>Ribojantys reikalavimai profesijoms turi būti aiškūs, nuoseklūs, nekeliantys specialistams nepagrįstų lūkesčių, ir užtikrinantys viešųjų interesų apsaugą.</p>	
	<p>Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. V-440 „Dėl socialinio darbo studijų krypties aprašo patvirtinimo“ patvirtintame Socialinio darbo studijų krypties apraše yra įtvirtintos nuostatos dėl socialinio darbo programoje studijuojančių asmenų profesinės veiklos praktikos atlikimo (priežiūros, refleksijos, praktikos vietos ir vadovo bei kt.). Tuo tarpu, Įstatymo projekte Nr. 1 asmuo, studijuojantis aukštosios mokyklos socialinio darbo studijų programoje ir įgijęs ne mažiau kaip 150 socialinio darbo studijų programos kreditų bei turintis tai patvirtinantį aukštosios mokyklos išduotą studijų pažymėjimą, galės vykdyti visas socialiniams darbuotojams priskirtas veiklas be priežiūros. Todėl kyla abejonių dėl siekiamo įtvirtinti reikalavimo pagrįstumo (priežiūros sistemos, veiklų apimtys, atsakomybių), ar sprendžiamoms problemoms pasirinktų priemonių tinkamumo. Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau nurodyta, siūlome peržiūrėti Įstatymo projekte Nr. 1 siūlomus įtvirtinti reikalavimus arba papildyti aiškinamąjį raštą argumentais, kaip pasirinktomis priemonėmis bus užtikrinama socialinių paslaugų kokybė ir viešojo intereso apsauga.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Siūloma nuostata patikslinta, atsižvelgiant į išsakytas pastabas, suformuotas apsaugos mechanizmas, kuriuo siūloma, kad socialiniu darbuotoju turėtų teisę dirbti asmuo, studijuojantis aukštojoje mokykloje (kolegijoje ar universitete) socialinio darbo studijų programą ir įgijęs ne mažiau kaip 150 socialinio darbo studijų programos kreditų, iš kurių ne mažiau kaip 90 modulio (dalyko), atitinkančio (prilygstančio) socialinio darbuotojo profesines kompetencijas, kreditų. Asmuo šiais pagrindais į socialinio darbuotojo pareigas galėtų būti priimtas tik vieną kartą ir per 3 metus nuo darbo socialiniu darbuotoju pradžios, privalėtų įgyti Socialinių paslaugų įstatymo 26 straipsnio 6 dalies 1 punkte numatytą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Be to, siūloma nustatyti, kad prieš pradedant dirbti socialiniu darbuotoju išimtyje nustatomais pagrindais, asmuo turi pateikti dalines studijas patvirtinantį aukštosios mokyklos išduotą pažymėjimą, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išduotą pažymą apie ankstesnius darbo laikotarpius ir kitą informaciją apie eitas pareigas bei laisvos formos rašytinį patvirtinimą, kad asmuo šia</p>

		teise anksčiau nesinaudojo. Šiuo siūlymu būtų užtikrintas kvalifikuotų kandidatų užimti socialinio darbuotojo pareigas skaičiaus padidėjimas, laisvų, trūkstančių darbo vietų skaičiaus sumažėjimas, gerėtų socialinių paslaugų prieinamumas, būtų geriau užtikrinti asmens, gaunančio socialines paslaugas, individualūs poreikiai, be kita ko, nustatant galimus piktnaudžiavimus per 3 metus įgyti reikiamą kvalifikaciją, ribojančias priemones, taip užtikrinant viešojo intereso apsaugą.
--	--	---
